22. Muzârî Fiilinin Nasbı (Tekil - İkil - Çoğul)

Aşağıdaki edatlardan birisi fiil-i muzârinin başına gelirse muzâri fiilin sonunu nasbeder (fetha yapar). Cemi müennes nunları hariç (ن) nunlarını düşürür. Bu edatlar şunlardır:

اَلْفاَءُ السَّبَبِيَّةُ	لِ	حَتَّى	إِذَنْ	كَيْ	لَنْ	أنْ

Nasp edatlarından herhangi biri fiili muzarinin başına gelirse fiil çekimi şu şekilde olur.

Örnekler:

جَمْعٌ (Çoğul)	تَثْنِيَةٌ (İkil)	مُفْرَدٌ (Tekil)	Açıklama	
أَنْ يَكْتُبُوا	أَنْ يَكْتُبَا	أَنْ يَكْتُبَ	غَائِبٌ (مُذَكَّرٌ) (Müzekker)	Uzaktakiler
Onların yazması	O ikisinin yazması	Onun yazması	Türkçesi	
أَنْ يَكْتُبْنَ	أَنْ تَكْتُبَا	أَنْ تَكْتُبَ	غَائِبَةٌ (مُؤَنَّثٌ) (Müennes)	
أَنْ تَكْتُبُوا	أَنْ تَكْتُبَا	أَنْ تَكْتُبَ	مُخَاطَبٌ (مُذَكَّرٌ) (Müzekker)	Yakındakiler
Sizlerin yazması	Siz ikinizin yazması	Senin yazman	Türkçesi	
أَنْ تَكْتُبْنَ	أَنْ تَكْتُبَا	أَنْ تَكْتُبِي	مُخَاطَبَةٌ (مُؤَنَّثٌ) (Müennes)	
أَنْ نَكْتُبَ	أَنْ نَكْتُبَ	أَنْ أَكْتُبَ	مُتَكَلِّمٌ (مُشْتَرَكٌ) (Ortak)	Kendisi
Bizlerin yazması	Biz ikimizin yazması	Benim yazmam	Türkçesi	

22.1. أنْ (mek, mak)

Muzâri fiili nasbederek masdara çevirir. Mâzî fiilin de önüne gelir, ancak mebni olduğu için sonuna tesir edemez. En çok kullanılan nasb edatıdır.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
Çay içmek istiyorsun.	تُرِيدُ أَنْ تَشْرَبَ الشَّايَ
Kur'ân'ı anlamak istiyoruz.	نُرِيدُ أَنْ نَفْهَمَ الْقُرْآنَ

22.2. لَنْ (asla ...meyecek, mayacak)

Daha önce de gördüğümüz gibi muzâri fiilin manasını olumsuz istikbale çevirir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
Seninle asla eve gitmeyeceğim.	لَنْ أَذْهَبَ مَعَكَ إلى الْبَيْتِ
Gerçekten ben eşeğe hiç binmeyeceğim.	إِنِّي لَنْ أَرْكَبَ الْحِمارَ

22.3. كَيْ (...mek için, ..mak için)

Sebep bildirir. Daha çok aynı manada لِكَيْ olarak kullanılır ve sadece muzâri fiilin önüne gelir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
Dersimi ezberlemek için okuyorum.	أَقْرَأُ دَرْسِي كَيْ أَحْفَظَ
Öğrenciler başarmak için çalışıyor.	يَجْتَهِدُ التَّلاَمِيذُ لِكَيْ يَنْجَحُوا

Burada mesela birinci cümlede (أَقْرَأُ دَرْسِي) temel cümle, (كَيْ أَحْفَظَ) ise yan cümleciktir.

22.4. لِ (...mek için, ..mak için, ..sın diye)

(Lâmu't-ta'lîl) كَيْ gibi sebep bildirir. Aynı manada (لِأَنْ) şeklinde açıkça yazılmış halde de gelebilir. Lâmu't-ta'lîl'den sonra (أنْ) gelmediği takdirde bu fiilin mukadder yani gizli (أن) ile nasbedilmiş olduğuna hükmedilir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
Anlaması için dersi açıkladım.	شَرَحْتُ الدَّرْسَ لِيَفْهَمَ
Sanatçı meşhur olmak için başkente gitti.	سافَرَ الْفَنَّانُ إِلَى الْعاصِمَةِ لِيَشْتَهِرَ

لِ den önce olumsuz "كَانَ" veya türevlerinden biri geçerse olumsuzluğu kuvvetlendirir ve "lâmü'l-cuhûd" (inkar lâmı) adını alır. Olumsuz "كَانَ"nin haberinin başındaki muzari fiili naspeder.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
Allah onlara asla zulmedecek değildir.	ما كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ
Allah size gaybı da bildirecek değildir.	وَما كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ

22.5. إِذَنْ - إِذاً (öyleyse, o zaman, o halde)

Daha çok istikbal ifade eden cümlelere bazan de şart edatlarına cevap olarak gelir. إِذَنْ in muzâri fiili nasbetmesi için cevap cümlesinin ve muzâri fiilin hemen başında olması gerekir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
Ben çok okuyorum. Öyleyse başarırsın.	أَنَا أَقْرَأُ كَثِيراً. إِذَنْ تَنْجَحَ
Ben Arapça'yı çok çalışıyorum. O halde Kur'ân'ı anlayacaksın.	أَنَا أَجْتَهِدُ الْعَرَبِيَّةَ كَثِيراً. إِذاً تَفْهَمَ الْقُرْآنَ

Eğer muzâri fiilden sonra gelirse naspetmez.

Örnek:

Türkçesi	Arapçası
Öyleyse ben giderim.	أَنَا أَذْهَبُ إِذَنْ

Muzâri fiilsiz veya fiilsiz cümlelerde de kullanılır.

Örnek:

Türkçesi	Arapçası
O halde o doğrudur.	إِذاً هَذاَ هُوَ لَصَحِيحٌ

22.6. حَتَّى (....ıncaya kadar)

...inceye kadar, ..e, ..a kadar, ta ki, nihayet, ...diye, ..mek için, ...mak için anlamlarına gelir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
Çocuklar doyuncaya kadar yedi.	أَكَلَ الْأَطْفَالُ حَتَّى شَبِعُوا
Arabaya bindim ki okula erken varayım.	رَكِبْتُ السَّيَّارَةَ حَتَّى أَحْضُرَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ مُبَكِّراً

22.7. اَلْفاَءُ السَّبَبِيَّةُ

Atıf harfidir. Bu harfle, cümlenin ilk kısmı sonraki kısmın oluşmasına sebep olur. Birincisi gerçekleşirse ikinci kısım da gerçekleşir. Fâ-i sebebiyye'nin muzâri fiili gizli (أنْ)le nasbetmesi için kendinden önce ya nefî (olumsuz) veya taleb (emir, nehiy, soru, temenni) gelmelidir

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
Evini bilmiyorum ki ziyaret edeyim.	لاَ أَعْرِفُ بَيْتَهُ فَأَزُورَهُ
Derslerinize çalışın ki imtihanda başarılı olasınız.	أُدْرُسُوا دُرُوسَكُمْ فَتَنْجَحُوا فِي الْإِمْتِحاَنِ